

Pērtiķa gadā, pirms divpadsmit gadiem

Septembris, 1992

Ko skatījāmie televīzijā pirms divpadsmit gadiem? Rajona iedzīvotājiem bija pieejama Latvijas TV pirmā un otrā programma, kā arī Ostankinas un Krievijas televīzijas. Dažas dienas nedēļā bija skatāmas Latgales televīzijas pārraidis. Sabiedrība dziļi izjusti sekoja līdzī seriāla «Bagātie arī raud» varonei Marijai. Un kā lai neatceras, ka galvenās varones tēlotāja tika uzaicināta ciemos arī uz Krievijas pilsētām, kur vietējie iedzīvotāji pēc labākajām viesu uzņemšanas tradīcijām dāvināja viņai to, ko nu kurā rūpnīcā ražoja – katūna gultas veļu un tam līdzīgas lietas.

12 gadus veca, 1. septembrī iznākuša «Novadnieka» pirmajā lappusē redzama maza meitene ar ābeci. 1992. gads ir pirmais, kad skolās tiek izmainīta vērtēšanas sistēma, tiek nodibināta valsts izglītības inspekcija, un rajonā inspektora amatā sāk strādāt Jānis Lozda, mācību programmu vietā tiek ieviesti izglītības standarti. Preiļu 1. vidusskolā skolēniem stāda priekšā jauno fizikultū-

ras skolotāju Aldi Adamoviču, bet Preiļu 2. vidusskolas pirmo, otro un vienas trešās klases skolēniem klases izvietotas bijušā 2. bērnudārza ēkā Sporta ielā. Līvānu 1. vidusskolas vadību uzsākusi jauna direktore – Maija Kručiņina.

Zemnieki steidz ziemāju sēju, bet policijas darbinieki kārto eksāmenu valsts valodā.

Preiļu rajonā sākusies jauno Latvijas pasu izsniegšana. Uz sviņģu saņemšanu kā pirmais bija uzaicināts keramiķis Polikarpus Čerņavskis ar dzīvesbiedri.

Preiļu un Līvānu pilsētas deputāti apstiprinājuši budžetus otrajam pusgadam. Ar finansēm abās pilsētās ir stipri spiediņi. Jo sevišķi uztrauc jautājums par apkuri ziemas sezonā. Preiļos tiek paredzēts, ka apkure varētu sākties oktobra beigās vai pat 1. novembrī.

Preiļos pirts un veselības komplekss atklāts «Aldara» krodziņš. Alus brūvētāji bija izteikuši vēlēšanos ar laiku šo lielo kompleksu nopirkt. Ideja izčākstējusi. Neistotas arī citas idejas. Raiņa muzejs Jasmuižā savā rīcībā atguvis visu muižas centra apkaimi ar parku astoņu hektāru platībā, kā-

da tai piederēja Pliekšānu šaimniekošanas laikā. Plāni ir lieli – šķūņa restaurācija un otrā stāva piebūve, viensētas tipa trīsistabu mājas būve pie brīvdabas estrādes skatuves, kura kalpotu kā ģērbtuve un atpūtas mītne aktieriem, podnieku darbnīca un alusbārs, kā arī telpas lauksaimniecības produkcijas un lietišķās mākslas izstrādājumu pārdošanai. No iecerētā pašlaik redzama tikai podnieku darbnīca, kā arī atjaunotais stallis.

Durvis vērusi ilgi gaidīta jaunceltne Preiļos – maksas tualete līdzās tirgum.

Bankrota priekšā nonākusi kādreiz ekonomiski spēcīgā Līvānu biokīmiskā rūpnīca. Parāds par piegādāto produkciju jau sasniedzis 16 miljonus rubļu. 500 cilvēkiem draud bezdarbs. Nevis tāpēc, ka rūpnīcas produkcija nebūtu vajadzīga Latvijas laukiem, bet gan tādēļ, ka lielo izmaksu dēļ tās ražošana tā sadārdzinājusies, ka lauku ļaudis lopbarības piedevas vairs nespēj nopirkt. Tā spriež uzņēmuma direktors.

Augstākās Padomes deputāti sprieda par to, ko līdz Saeimas

vēlēšanām Latvijā uzskatīt par valsts galvu. Viņiem nekas nebija pretī, ja par valsts galvu ir AP priekšsēdētājs.

Rajona Tautas deputātu padomes valde izskatīja policijas priekšlikumu – atļaut ceļu policijai neatņemt autovadītāju tiesības satiksmes noteikumu pārkāpējam, ja to lūgs pilsētas vai pagasta valde, darba kolektīvs, pašu sabiedrība. Ļoti, ar nosacījumu, ja tiks samaksāta soda nauda, kam jābūt triju minimālo darba algu apmērā. Iekasētie līdzekļi paredzēti ceļu policijas tehniskā nodrošinājuma uzlabošanai.

Latgales pašvaldību vadītāji izveidojuši Latgales pašvaldību koordinācijas padomi.

ASV siltumenerģijas speciālisti kopā ar firmu no Rīgas un Tehniskās universitātes mācībspēkiem veikuši Preiļu siera rūpnīcas tehnisko ekspertīzi energoresursu ekonomijas jautājumos. ASV firma humānās palīdzības ietvaros rūpnīcai dāvināja mērinstrumentus un citu aparāturu 30 tūkstošu ASV dolāru vērtībā. Eksperti atzinuši, ka uzņēmums gadā var ietaupīt 13 procentus energoresursu.

Saimnieciskā aprēķina uzņēmums SIA «Preiļi» izteicis vēlēšanos ņemt nomā pilsētas pirti – veselības kompleksu un garantē iedzīvotājiem pirts un veļas mazgātavas pakalpojumu sniegšanu. Līgumu ar SIA «Preiļi» izskatīja rajona TDP valde un pamatā akceptēja.

Preiļu siera rūpnīca nopirkusi aparāturu, ar kuru nosaka ūdens daudzumu pienā. Jau pirmajā pārbaudes reizē konstatēts, ka pašu sabiedrība «Vārpa» atvedusi autocisternu piena, kas krietni «bagātināts» ar ūdeni. Vedums saimniecībai aizsūtīts atpakaļ.

Vārkavas skola – bērnudārzs, kurā atvērtas piecas klases un Rušonas skola – bērnudārzs, kurā darbojas 6 klases, ar rajona TDP lēmumu reorganizētas un nosauktas par pamatskolām.

Bet, šodienas acīm raugoties, jaunāka gadagājuma cilvēkiem noteikti nebūs saprotama šādas reklāmas «Preiļu universālveikala sieviešu gatavo apģērbu nodaļa ceturtdienās pieņems komisijā jaunās republikā ražotas un importa drēbes» jēga.

L.Rancāne